

SVENSKA
FORNMINNESFÖRENINGENS
TIDSKRIFT.

ELFTE BANDET.

1:a häftet.

INNEHÅLL:

	Sid.
MONTELIUS, OSCAR, Ett i Sverige funnet fornitaliskt bronskär. Bidrag till vår kunskap om handelsförbindelserna mellan Skandinavien och länderna söder härom före vår tideräknings början. Med 104 fig.	1.
BUGGE, SOPHUS, Runeinskriften paa en Guldmedaljon funden i Svarteborgs Sogn, Bohuslen. Med 1 fig.	109.
BUGGE, SOPHUS, En nyfunnen Gotlandsk Runesten. Med 1 fig.	114.
ALMGREN, OSCAR, Nyfunna brandgropar från la-Tène-tiden i Vestergötland. Med 4 fig.	125.
SCHÜCK, HENRIK, Till Lodbroks-sagan. Med 4 fig.	131.

Med detta häfte följa:

Titel och innehåll till det 10:de bandet.

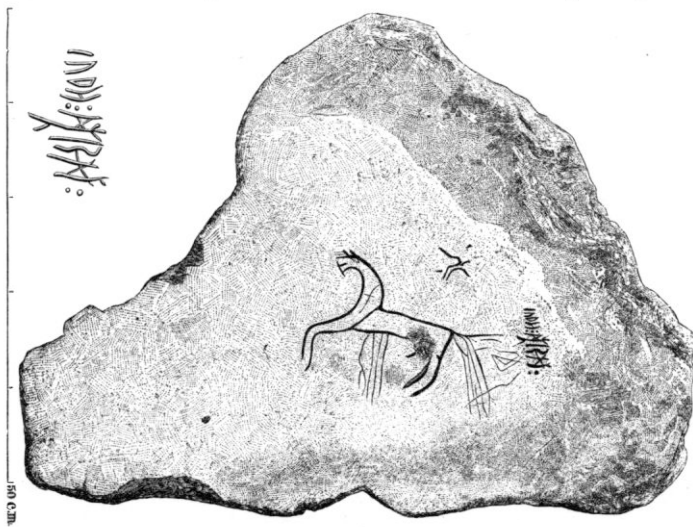
En nyfunden Gotlandsk Runesten.

Af

Sophus Bugge.

Hosstaaende Tegning fremstiller en Sten, som er funden paa Gaarden Roes i Grötlingbo Sogn paa Gotland og som nu er i Nationalmuseet i Stockholm. Om Fundet skriver Statsgeolog Fil. Dr *Gerhard Holm* i Brev af 8/9 1899 til Riksantikvarien H. Hildebrand:

'Häromdagen påträffade jag i en gård i Grötlingbo socken på Gotland en sandstensplatta med en inristad häst, ett par andra

Roes-Stenen fra Gotland.

otydliga figurer samt en ruuliknande ristning. Stenplattan är till omkretsen oregelbunden, trekantig, samt utgör möjligen ett fragment af en större platta, ehuru samtliga de nyssnämnda figurerna

äro fullständiga och befinna sig ett stycke innanför kanten eller vid plattans midt. Hästens ristning är mycket skarp.

Plattans storlek i medeltal omkring 0,5 m. tvärsöfver. Den hade tillvaratagits af bonden vid en nyodling långt från någon nutida gård samt var funnen enligt uppgift under rötterna af en hasselbuske.¹

Jeg har ikke seet Stenen, men kjender den fra Fotografier og fra et Papiraftryk af Indskriften.

Hesten er paa Stenen fremstillet i fuldt Löb. Dens Hale er tegnet ved 5 nedadgaaende Streger, og desuden synes andre mere uregelrette Streger, som skraaner mindre nedad og gaar længere ud mod höire tæt hen til Indskriften, at höre til Halen, saa at denne synes at være fremstillet som meget bred og busket.

Fra Hestens Bryst til det nederste af dens Nakke gaar en fin horizontal ret Streg. Denne krydses af en anden fin Streg, som fra et Punkt længere oppe paa Nakken gaar skraat nedad mod venstre. Den sidste Streg ender lidt ovenfor det Sted, hvor venstre Forben begynder. Den horizontale Streg synes at skulle forestille Hestens Brystrem. Skraastregen muligens en Tömme.

Fra Hestens Bug gaar, som navnlig Prof. Löffler har fremhævet for mig, fire tildels næsten lodrette Streger ned til omtrent i Linje med Hestens Bagben. Disse Streger er saa svage, at deres Betydning synes mig aldeles usikker.

Et Stykke ovenfor Hestens Bagdel og adskilt fra denne er ridset en meget ufuldkomment tegnet Figur, om hvilken det ikke er let at sige, hvad den skal fremstille. Jeg formoder, at den skal betegne en Fugl vendt i samme Retning som Hesten. Fuglens brede Hale er mest fuldstændig. Til venstre derfor er to Ben nedentil antydede og oventil Fuglens Hals. Men et Hoved er ikke antydet.

Til höire for Hesten er indridset en Runeindskrift, som maa læses fra venstre. Denne er anbragt saaledes, at Runernes Basis vender mod Hestens Bagdel. De til Hestehalen hørende Streger, som strækker sig længst mod höire, berører sidste Rune.

Runeindskriften er ikke omgivet af Rammelinjer.

Runerne bliver höiere mod höire. Rune 1 er lavest af alle Runerne.

¹ På stenens andra sida äro en cirkel m. m. inristade, som ej torde vara samtida med runinskriften. *Red.*

De første 5 Runer, som er til venstre for de første 3 Prikker, synes at maatte læses

INÞI iuþin.

Paa Rune 3 þ gaar den krumme Sidestav oventil ud fra den rette Stavs Top og gaar ned til dennes Basis. Væsentlig samme Form af þ findes ofte paa Rök-Stenen (fra c. 900). Den forekommer ogsaa paa Gursten-Stenen i Tjust, som har Indskrift af samme Type som Rök-Stenens. I Indskrifter, som er skrevne med en senere Form af den længere Rækkes Runer, forekommer ligeledes en lignende Form af þ af og til. Saaledes i Myklebostad-Indskriften B (Norg. Indskr. I 330). En liden Amulet-Sten fra Valby ved Kjøbenhavn (Wimmer, Runenschrift S. 77) har þ med kantet Sidestav, som gaar fra den lodrette Stavs Top til dens Basis. Denne Indskrift synes at være fra 8:de Aarh. Paa Reistad-Stenen (Norg. Indskr. I 217 f.) gaar den kantede Sidestav paa þ ud fra den lodrette Stavs Top og naar næsten ned til dennes Basis.

Rune 4 og 5, hvis Stave er krummede, er allerede af Lektor Brate læst som I þ in. Tværstregen strækker sig helt fra Rune 4 og, om end lidt svagere, til den överste af de 3 Prikker (dog ikke paa Tegningen). Dette taler mere for her at læse in som to Runer end h som én Rune. Sproglige Grunde taler endnu mere for in og imod h.

I den ældre Runeskrift skraaner Tværstregen paa n-Runen ofte nedad mod Indskriftens Begyndelse; se Wimmer, Runenschrift S 106 Anm.; Norg. Indskr. I 7. Denne Runeform forekommer endnu i sene Indskrifter, saaledes paa Stenene fra Björketorp og Stentofta i Bleking. Men i den yngre Runeskrift bruges ikke længere denne Runeform.

Til höire for de 3 Prikker er en af 3 Runer sammensat Binde-rune (Rune 6). Den af disse 3 Runer, der staar paa samme Basis som Indskriftens övrige Runer, er en for den længere Runerække eiendommelig Rune: 𐌆 d.¹ Ganske samme uoprindelige Form af d (i hvilken Tværstregerne ikke paa langt nær naar til de lodrette Staves Top og Basis) findes blandt den længere Rækkes Runer 3 Gange paa Rök-Stenen. I angelsaksisk Runeskrift er denne Form af d sædvanlig. Rök-Indskriften er den yngste af alle nu kjendte nordiske Indskrifter, som udtrykker virkelige Ord ved Runer af den længere Række. Den nævnte Overensstemmelse i d-Runens Form

¹ Her kan ikke læses e, da e aldrig har denne Form.

mellem Rök-Indskriften og Roes-Indskriften synes altsaa at godtgjøre, at den sidste ligeledes er en af de alleryngste Indskrifter med de ældre Runer. Sammenlign hermed Bemærkningerne om Formen af **þ**-Runen i det foregaaende. En anden Bestanddel af Rune 6 er skreven under **d**, idet denne Runes høire Stav er forlænget nedad, og ud fra denne Forlængelse gaar til høire en nedad skraanende krum Stav. Jeg læser her helst (under **d**) **Ń u**, uagtet Krumstaven ikke naar saa langt ned som den lodrette Stav.¹

Vi synes altsaa her at have en Binderune, hvori **u** er skrevet under **d**. Hermed kan man sammenligne, at den sene norske Törviken-Indskrift B med de ældre Runer (c. 725) har en Binderune for **ru**, hvori Krumstaven af **u** gaar ud fra den nederste Del af den lodrette Stav af **r** og strækker sig ned under **r** (Norg. Indskr. I 285, 288). Derfor taler ogsaa denne Skrivemaade paa Roes-Stenen for, at dens Indskrift er en af de seneste med de ældre Runer.

Den överst skrevne Bestanddel af Rune 6 er den for den længere Rækkes Skrift eiendommelige Runeform **Y R**, hvis Stav her er en Forlængelse opad af høire Stav af **d**. Høire Kvist af **Y** strækker sig lige hentil Toppen af den lodrette Stav af Rune 7. Ligesom **R** her er skrevet sammen med den foregaaende Rune, saaledes er paa Kragehul-Spydskafte **Λ R** skrevet sammen med et forudgaaende **F a**, saa at de har Stav tilfælles (Wimmer, Runenskrift S. 168). I Törviken-Indskriften B er **þFΛ þar** skrevet som Binderune med en eneste Stav (Norg. Indskr. I 285, 288).

Rune 7 læser jeg **R r**.

Oventil slutter Sidestaven af **r** ikke tydelig helt indtil den lodrette Stav. Men jeg tror dog, at her skal læses **r** og ikke to Runer **is**, thi **s** har ellers ikke ganske samme Form som Krumstaven paa Rune 7 i Roes-Indskriften. Og man kan sammenligne, at den store Krumstav af Runen **þ** paa Myklebostad-Stenen B (Norg. Indskr. I 337) ikke slutter helt ind til den rette Hovedstav.

Rune 8 har en uregelret Form, som gjør Læsningen vanskelig og mindre sikker. Jeg læser Runen som **Ń d**.²

¹ Den nederste Bestanddel af Rune 6 synes mig ikke at kunne læses **Ń l**, thi dertil er Sidestaven for krum og for lang. Heller ikke kan jeg sikkert paavise en **k**-Rune af denne Form.

² Runen kan ikke være en Binderune, hvis ene Bestanddel er **e**. Thi herimod taler den Omstændighed, at begge de opretstaaende Stave strækker sig opad langt ovenfor Skraastregerne.

Skraastregernes Krydsningspunkt er her ikke, som i Rune 6, midt imellem de to opretstaaende Stave, men tæt indved venstre Stav. Begge Skraastreger er fortsatte et godt Stykke til venstre for venstre opretstaaende Stav, og den til høire opadgaaende Skraastreg er fortsat lidt til høire for høire Stav. Med Hensyn til Skraastregernes Krydsningspunkt kan sammenlignes Forholdet paa Rök-Stenen. Her har **d**-Runen 3 Gange sin regelrette Form, medens Skraastregernes Krydsningspunkt paa anden **d**-Rune er tæt indved høire Stav.¹

Ogsaa ellers kan det stundom hænde, at en Skraastreg uregelret fortsættes udenfor de lodrette Stave; saaledes er Skraastregen paa **h** uregelret fortsat udenfor begge de lodrette Stave i Indskriften paa Torsbjærg-Skjoldbulen (Wimmer, Runenschrift S. 138 Anm.).

Endelig kan mærkes, at der paa Rune 8 tæt nedenfor høire Stavs Top er en meget kort, men skarpt og dybt ridset, til høire opadgaaende Kvist. Denne synes mig betydningsløs.

Indskriften afsluttes med to Prikker, den ene over den anden. Over den övre synes der endnu at være en svag og usikker Prik. Begge Linjer i Indskriften paa Slangebilledet fra Lindholm-Mose (Stephens III 33) ender med :

Den hele Indskrift læser jeg altsaa:

	Y
INDIT :	M̄R̄M̄:
	N
	R
iuþin :	drd:
	u

Da en *Hest* er afbildet paa Stenen, ligger det nær, i Indskriftens to første Runer **iu** at formode en til oldn. *jó*², Akkus. Ental af *jór* 'Hest', svarende Form.

Til de oldnorske Lydforbindelser *jú*, *jó* i Ord som *djúpr*, *bjóða* svarer gutnisk *iau* i Gutalag (f. Eks. *diaupr*, *biauða*) og i Kalendern fra 1328 (*fiauratihi*). Ved Siden heraf har Gutnisk *fiurtan*, *tiugu*. Ingen af disse Former er med Hensyn til Lydens Oprindelse ensartet med **iu** paa Roes-Stenen, men Tjängvide-Indskriften (Runverser Nr. 162) har **iurulf** af *ebur*-.

¹ Lektor Brate har her ligeledes sammenlignet **d**-Runen paa Rök-Stenen.

² Ogsaa Prof. Noreen og Prof. Torp har bemærket dette.

Hermed stemmer Skrivemaaden **iu** paa Roes-Stenen overens. Her er **iu** ikke opstaaet af den fællesgermanske Tvelyd *eu*.

Hvis denne Forklaring af **iu** som '*Hest*' er rigtig, saa er Indskriftens Tid og sproglige Karakter derved tilnærmelsesvis bestemt. Oldn. *jór* forudsætter nemlig urnord. **ehwar*. Denne Form synes gennem Mellemedene **ehur* (jfr. *karur* paa Rök-Stenen), **eur* at være bleven til *jór*. (Om Akkus. *jó* er opstaaet af en ældre Form **ehu* eller, som Prof. Löffler mener, er en sen Analogidannelse efter Nomin. *jór*, mangler vi, som det synes, Midler til at afgjøre.)

Hvis dette er rigtigt, synes en Akkusativform **iu** ikke at kunne være opstaaet før omkring Midten af 8:de Aarhundred. Dette støttes fra en anden Side. Runen **e M** hed paa Angelsaksisk *eh, eoh* d. e. *Hest*. Vi tør derefter formode, at Runen i Urnordisk har havt samme Navn, men i Formen **ehwar, *ehur*.¹ Hvis nu Runen i Nordisk ikke har skiftet Navn (hvilket ei synes rimeligt), saa kan Navneformen **iu** ei være bleven brugt, förend efterat Runen **M e** var opgivet. Men dette kan ikke have fundet Sted för c. 750. Roes-Indskriften synes altsaa at være en ikke för c. 750 indridset Overgangs-Indskrift, som har Eiendommeligheder tilfælles dels med den ældre, dels med den yngre Runeskrift.

Efter **iu** følger **pin**: Allerede den Omstændighed, at dette Ord ikke er adskilt fra **iu** '*Hest*' ved noget Skilletegn, tyder snarest hen paa, at det logisk hörer nöie sammen dermed. Naar der ved en Tegning anbringes en Indskrift, som skal angive, hvad Tegningen forestiller, saa bruges demonstrativt Pronomen; f. Eks. paa Aakirkeby-Döbefonten: *pita ir santi gabrel*. Derfor venter man, at **iu pin** skal betyde '*denne Hest*', d. e. den her afbildede *Hest*. Og denne

¹ Det oprindelig gotiske Navn i Salzburger-Haandskriftet *eyz* er af de fleste blevet opfattet som en Form af *ehws* '*Hest*', men af v. Grienberger (i Sievers Beitr. XXI 204) som et af **ehwaz* afledet **e(h)-wis, e-is* '*Rytter*'. Atten af Navnene i Salzburger-Haandskriftet er tydelig identiske eller væsentlig identiske med de angelsaksiske Navne paa 18 Runer. Af disse 18 Runer er kun 12 bevarede i den nordiske kortere Række; disses Navne stemmer ligeledes overens med Navnene i Salzburger-Haandskriftet. Dettes Navneformer har gaaet gennem flere skriftlige Mellemed. Efter dette synes det mig lidet rimeligt, at Navneformerne *eyz* samt *aza* og *chozma* skulde gaa tilbage til Navne, som var væsentlig forskjellige fra de angelsaksiske og, for de to sidstes Vedkommende, tillige fra de nordiske. Jeg holder disse Navneformer for forvanskede.

Oversættelse er fra Formens Side vel mulig. At der engang i Nordisk har været brugt i Akkus. Ental Hankjön *þinn 'denne', fremgaar af forskellige Former, hvori dette foreligger, forsynet med et enklitisk Tillæg. Saaledes gutnisk *þinna* (*þinn-a*). Fremdeles *þinsi* i Indskrifter med den kortere Rækkes Runer, f. Eks. Lilj. 868. Desuden *þinuu*, som jeg har læst, skrevet med ældre Runer, to Gange i Ödemotland-Indskriften (Norg. Indskr. I 257).¹

Efter *iuþin* følger: En anden af Gotlands ældste Runeindskrifter, den paa Tjängvide-Stenen, bruger ikke Ordadskillelse, men afslutter et Afsnit med:

Da Roes-Indskriftens sidste Ord indeholder Verbet, maa det tredje Ord, det som følger efter de tre Prikker, være Sætningens Subjekt. Og da sidste Ord, som vi skal se, vistnok betyder 'indred', synes tredje Ord at maatte give i Nominativ Navnet paa den Mand, som indred den her afbildede Hest.

R
d som **duR**, saa at
u

Det ligger efter Trækkene nærmest at læse

man begynder Binderunens Læsning med **d**. Thi **d** staar paa samme Basis som de övrige Runer og saavel Krumstaven af **u** som Kvi-stene af **Y R** er anbragt paa Forlængelsen af anden (ikke første) Stav af **M d**. Men et nordisk Mandsnavn **duR** kan jeg ikke ellers paavise og heller ikke paa anden Maade tilstrækkelig støtte.² Derfor vækkes naturlig det Spørgsmaal, om Læsningen **duR** er sikker. Da den Bestanddel af Runen, som er överst, sikkert skal læses sidst, saa synes det muligt, at den Bestanddel, som er nederst, skal læses først. Holder vi os til denne Mulighed, saa faar vi her **udR**. Dette kan udtrykke Udtalen *Uddr* og være det velkjendte Mandsnavn oldn. *Oddr*. Det forekommer ellers paa Gotland: Lilj. 1594 *utr*. *Uddr* er opstaaet af ældre *Uddar, fællesgerm. *uzdaz. Om min Læsning og Tolkning er den rette, har vi her det ældste nu kjendte Eksempel paa nord. *dd* af fællesgerm. *zd*. Ingen Runeform er be-

¹ Derimod kan oldn. *þinig* 'did' være opstaaet af det ensbetydende *hinig* ved Indflydelse af *þannig*.

² Et velkjendt nordisk Mandsnavn er *Dýri*. Jeg vilde have Betænkning ved at antage enten, at **duR** betegnede Udtalen *DýRR af *deu-riR (jfr. **barutr** Björketorp og **hoar** Rök) og var Adjektivet 'dyr' brugt som Navn, eller at **duR** betegnede Udtalen *DiúRR og svarede til det ags. poet. Mandsnavn *Déor*, kent. Mandsnavn *Diar*.

varet, som kan vise os, om der mellem *uzdaz og *uddar ligger en Form *urdar.

udR *UddR* er en forholdsvis sen Form for *Uddar. Andre Former, hvori Stammens udlydende *-a-* er faldt bort foran Nominativmærket **-R** i Indskrifter med den længere Rækkes Runer, er f. Eks. **hApuwolafr** Istaby, **hApuwolafr** og **hAriwolafr** Stentofta.

Hvis Læsningen **udR rd:** er rigtig, saa viser Forbindelsen af de 4 sidste Runer, at **rd** maa være forkortet skrevet. Jeg udfylder **rd** til **r(ai)d**, Præteritum '*red*'. Denne Tolkning skylder jeg Prof. *Löffler*, der dog holder sidste Rune for en Samstaverune af * **A**, **i** og en Form af **d**.

Baade i den ældre og i den yngre Runeskrift forekommer det af og til, at en Vokal ikke er udtrykt mellem to Konsonanter. Saaledes **eign** paa Krogsta-Stenen i Upland (Norg. Indskr. I 129); **pn** paa Upsala-Öksen (I 177); **uhn** og **fpi** Ödemotland (I 254); **fpa** Hammeren (I 378). Om Udeladelse af Tegn for Vokal i yngre Runeskrift, se Wimmer, Runenschr. S. 329 f. og Runverser Register under 'Ristning. Förkortad'.

At der ikke er sat Skilletegn efter **udR**, kan ikke med Styrke anføres imod min Tolkning, thi Brugen af Skilletegn er i mange Indskrifter med de ældre Runer inkonsekvent og sporadisk. Jfr. Wimmer, Runenschrift S. 164.

Oldnordisk *riða* har været forbundet med Dativ af det Ord, der betegner Hesten, paa hvilken man rider. *riða hest* (Akkus.) betyder derimod 'at indride en Hest'; f. Eks. Yngl. S. Kap. 20 (F. J.): *þat var siðvenja þeira, at riða hesta, temja bæði við gang ok við hlaup*.

Ordstillingen **iu þin udR r(ai)d**, ikke **iu þin raid udR** stemmer ikke overens med den sædvanlige prosaiske Ordstilling i historisk Nordisk. At Verbet er stillet til Slutning, findes dog ikke blot flere Gange i prosaiske Indskrifter med den længere Rækkes Runer; f. Eks. **harabanaR (wi)t iah ek erilar runoR waritu** paa Varnum-Stenen.

Men ogsaa senere findes i Prosa saadan Ordstilling; f. Eks. paa Gursten-Stenen i Tjust: *æftr Odd, Smiðs sun, uR Hakuð-á Skæggi fáði Vifriðar sun* (Arkiv XIV 342, jfr. Runverser 164).¹ Ligesaa i Vers; f. Eks. Hym. 1:

¹ Falk og Torp Dansk-Norskens Syntaks, S. 285 f., anfører af sen Dansk Eksempler paa en Ordstilling som 'i hans timæ Keto oc Wigo . . . slowe Athislum i hiel', ikke 'slowæ Keto' o. s. v.

*Ar valtívar
veiðar námu.*

Efter det foregaaende tolker jeg Roes-Indskriften snarest saaledes:

iu þin: udR r(ai)d:

Udtalt:

iú þinn Uddr raid.

Oversat:

'Denne Hest indred Udd'. D. e. 'Dette er den Hest, som Udd indred'.¹

Jeg har i det foregaaende søgt at vise, at Roes-Indskriften ikke kan vare ældre end c. 750. For at den paa den anden Side ikke er synderlig yngre end c. 750, taler Brugen af Runeformen **Y**, med Kvistene opad (i en Binderune). Denne Form er tidligere ikke kjendt fra nogen Indskrift, som kan ansees for at være saa sen som Roes-Indskriften. De seneste Indskrifter, i hvilke man hidtil havde fundet Formen **Y** for **R**, er Indskrifterne fra Istaby og Björketorp i Bleking.

For Indskriftens Ælde taler ogsaa Brugen af Ordet **iu** for 'Hest'. Dette Ord er tidlig blevet forældet i de germanske Sprog. I Angelsaksisk er det usammensatte *coh* kun bevaret i Digte og som Rune-navn; i Prosa i Sammensætningen *éored*. I Oldsaksisk kjendes *chu* som Appellativ kun fra et Digt. I Oldnorsk bruges *jór* usammensat kun i Digtersproget; i Prosa er det bevaret i *jóreykr* og i Navne. I Svensk er Ordet kun bevaret som første Led af Navne. Den danske versificerede Indskrift (fra 1:ste Halvd. af 10:de Aarh.?) paa Skabersjö-Spænden har maaské *iur* 'Hest'.

Roes-Indskriften er den ældste hidtil kjendte Sten-Indskrift fra Gotland. Af Indskrifter med den længere Rækkes Runer kjendes

¹ Jeg har tidligere tænkt paa en forskjellig Læsning og Tolkning **iu** (**u**)**þin: duR r(ai)d:** udtalt: *iú Óðinn djRR raid* 'paa Hesten Odin den herlige red'. Paa gotlandske Billedstene har man flere Gange Odins 8-fodede Hest fremstillet, og andensteds er Odins Hest i Folkesagnet firfodet. Men jeg har nu opgivet denne Tolkning, 1) fordi Udtrykket 'Hesten' ved Siden af Billedet af en Hest synes mindre naturligt end 'denne Hest'; 2) fordi man ved den sidst nævnte Tolkning skulde vente fremstillet en Mand paa Hesten; 3) fordi Skilletegnene taler derimod; 4) fordi man skulde vente Lyden *ó* betegnet ved **o**; 5) fordi Sprogformerne **iu** (Dat.), **uþin**, udtalt *Óðinn*, og **duR**, udtalt *djRR*, vilde være for sene ved Siden af **Y R** og af egen Rune for **d**.

der fra Gotland ellers foruden nogle gauske korte Brakteat-Indskrifter kun Indskriften paa Spænden fra Etelhem eller Aitelaim. Jeg har (Norg. Indskr. I 148 ff.) søgt at gjøre det sandsynligt, at en Sprogform i denne Indskrift, som er ældre end Roes-Indskriften og som af Montelius sættes til 5:te Aarh. eller senest 500, stemmer overens med Gotisk og afviger fra nordisk Sprog. Sproget i Roes-Indskriften er derimod afgjort nordisk og ikke gotisk.

Da Roes-Indskriften, som er anbragt ved Siden af en Hest, udsiger 'Denne Hest Udd indred' (d. e. Dette er den Hest, som Udd har indredet) og da Stenen er funden langt fra nogen Nutids-Gaard, tænker jeg mig som en Mulighed, at denne Sten er bleven lagt af en Gotlænding ved Navn Udd over det Sted, hvor hans døde Hest blev gravet ned.¹

Roes-Indskriften fra Gotland stemmer overens med Rök-Indskriften fra Östergötland ved følgende Punkter:

1) I Formen af Runen **d**. En lignende Form forekommer i Ingelstad-Indskriften i Östergötland, der tilhører samme Type som Rök-Indskriften. Denne Overensstemmelse fortjener Opmærksomhed, da denne Form ellers ikke forekommer i Norden.

2) Roes-Indskriften og Rök-Indskriften stemmer overens i Formen af **p**. Samme Form findes i Gursten-Indskriften i Tjust, der tilhører samme Type som Rök-Indskriften.

3) Roes-Indskriften og Rök-Indskriften hører begge til de yngste Indskrifter med den længere Rækkes Runer. Af de to Indskrifter er den gotlandske den ældste.

I Forbindelse hermed bör det fremhæves, at den Type af den yngre Runeskrift, som forekommer paa Rök-Stenen, er væsentlig den

¹ Jeg vover ikke at bringe de høist ufuldkomment udførte indridsede Billeder paa Roes-Stenen, Fremstillingen af en Hest og mulig af en Fugl, i Forbindelse med en Kunst, som fremtræder i ældre svenske Billeder paa Stene. Som bekjendt har Møjebro-Stenen i Upland (se bl. a. Stephens I 180) ikke blot en Minde-Indskrift med ældre Runer, men ogsaa Fremstillingen af en Rytter. Denne er langt dygtigere udført end Billederne paa Roes-Stenen.

Paa Gotland er der fra den Periode, da man brugte den kortere Rækkes Runer, fundet ikke faa Billedstene, dels med dels uden Runeskrift. Disse har Fremstillinger i lav Relief, blandt hvilke Heste eller en Rytter paa en Hest oftere forekommer. Men til at forstaa disse Billed-Stenes Udviklingshistorie, hvorm jeg en anden Gang haaber at kunne gjøre nogle Bemærkninger, giver Roes-Stenen, uagtet den er ældre, intet sikkert Bidrag.

samme Type som den, der findes paa Gotland i Tjängvide-Indskriften (Runverser 162) og i Pilgård-Indskriften (Runverser 161).

Endelig er der i Rök-Indskriften enkelte Sprogformer, som mulig særlig stemmer overens med gotlandsk Sprog. Navnlig gjælder dette *þiaurikr* Rök b 1, som er Navnet paa Theodorik, der i Oldn. heder *þjóðrekr*. Her stemmer *iau* overens med gotlandsk Sprogform; i Gutalag skrives *þiauf* = oldn. *þjóð*. Men om Udtalen har været den samme, er uvist; jfr. min Tolkning af Rök-Indskr. I S. 41, II S. 17.

Disse Overensstemmelser mellem Rök-Indskriften og gotlandske Runeindskrifter kunde maaske tyde paa, at den Mand, som har indridset Rök-Indskriften, har staaet i Forbindelse med Gotland og i enkelte Henseender har efterlignet gotlandske Indskrifter.

Til Slutning bringer jeg min bedste Tak til Professorerne *Läffler*, *Montelius*, *Noreen* og Lektor *Brate*, som har givet mig Oplysninger om Roes-Stenen.

1. Marts 1900.